

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Bajánkovej a sudcov JUDr. Milana Deáka a JUDr. Daniely Švecovej, v právnej veci žalobcu **M.**, bývajúceho v P., Česká republika, zastúpeného JUDr. T., advokátkou so sídlom v Ž., proti žalovanému **Slovenskej republike**, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, **o náhradu škody**, vedenej na Okresnom súde Žilina pod sp. zn. 27 C 135/2003, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Žiline zo 7. novembra 2007 sp. zn. 6 Co 411/2006 v znení opravného uznesenia toho istého súdu z 8. apríla 2008 sp. zn. 6 Co 411/2006, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie zamietá.

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Žilina (súd prvého stupňa) medzitýmnym rozsudkom z 25. apríla 2006 č. k. 27 C 135/2003 - 230 rozhodol, že základ nároku žalobcu na náhradu škody od žalovaného spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 58/1969 Zb. je

opodstatnený a že o výške nároku bude rozhodnuté samostatným rozsudkom súdu. Ako nesprávny úradný postup posúdil postup Okresného súdu Žilina, ktorý spočíval v tom, že napriek nadobudnutiu právoplatností uznesenia D 538/58 -14 z 24. apríla 1959 dňom 3. augusta 1995 bolo toto uznesenie doručené príslušnému orgánu Okresnému úradu Bratislava II na zápis zmeny vlastníckeho práva až 11. augusta 2000, hoci podľa § 21 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. bolo povinnosťou štátnych orgánov doručiť takéto rozhodnutie do 30 dní odo dňa nadobudnutia právoplatnosti. Mal zároveň za splnené aj ďalšie podmienky zodpovednosti žalovaného podľa zákona č. 58/1969 Zb. a to vznik škody a príčinnú súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Uviedol, že hoci žalobca je vlastníkom štvrtinového podielu nehnuteľností, ktoré nadobudol dedením po svojom nebohom otcovi Dr. L., vzhľadom na postup okresného súdu nie je zapísaný v katastri ako spoluvlastník predmetných nehnuteľností a teda nemôže realizovať výkon svojho vlastníckeho práva tak, ako to predpokladá úprava v Občianskom zákonníku, Ústave SR, Listine základných práv a slobôd a protokole 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Takéto obmedzenie výkonu vlastníckeho práva žalobcu pre neexistenciu zápisu tohto vlastníckeho práva v príslušnom katastrálnom operáte považoval za škodu, ktorá žalobcovi vznikla nesprávnym úradným postupom. Žalovaným vznesenú námietku premlčania uplatneného nároku vyhodnotil ako neoprávnenú.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Žiline ako odvolací súd rozsudkom zo 7. novembra 2007 sp. zn. 6 Co 411/2006 v znení opravného uznesenia z 8. apríla 2008 sp. zn. 6 Co 411/2006 napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa zmenil tak, že návrh žalobcu proti žalovanému na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom podľa zákona č. 58/1965 Zb. (správne má byť „zákona č. 58/1969 Zb.“) v sume 21 638 000 Sk zamietol. Žalovanému nepriznal náhradu trov prvostupňového a druhostupňového konania. Stotožnil sa so súdom prvého stupňa v tom, že nárok žalobcu na náhradu škody, ktorý mal vzniknúť nesprávnym úradným postupom pred 1. júnom 2004, bolo treba posúdiť podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom. Poukázal na nutnosť súčasného (kumulatívneho) splnenia troch predpokladov u tejto objektívnej zodpovednosti za škodu, ktorými sú nesprávny úradný postup, vznik škody a príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Uviedol, že zodpovednosť štátu za škodu je daná, ak v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom sa vlastnícke právo žalobcu fakticky stalo nevykonateľné a neuplatniteľné a je vylúčené, aby mohlo byť nahradené, resp. uspokojené iným spôsobom.

O majetkovú ujmu, ktorá by bola odškodniteľná podľa zákona č. 58/1969 Zb. by išlo vtedy, ak by nesprávny úradný postup okresného súdu mal dopad do majetkovej sféry žalobcu tak, že by sa svojho vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam nemohol domôcť iným spôsobom, napríklad ďalším postupom v katastrálnom konaní, alebo z dôvodu vydržania tohto vlastníckeho práva iným subjektom v súvislosti s nečinnosťou okresného súdu. Existenciu takejto ujmy však žalobca v konaní pred okresným súdom netvrdil a na okolnosti nemožnosti výkonu svojho vlastníckeho práva ani v budúcnosti žiadnym iným spôsobom poukazuje až v rámci vyjadrenia k podanému odvolaniu a to iba vo veľmi všeobecnej rovine. Z výsledkov konania pritom nevyplýva, že tu nie je iná reálna možnosť domôcť sa ochrany tohto vlastníckeho práva. Zo skutkového stavu tak, ako ho zistil súd prvého stupňa, tieto skutočnosti nevyplývajú; žalobca tieto skutočnosti nepreukázal. Odvolací súd za tejto situácie ustálil, že nebola preukázaná (absentuje) jedna zo základných podmienok (zložiek) pre zodpovednosť žalovaného a to škoda, ktorá mala nesprávnym úradným postupom okresného súdu žalobcovi vzniknúť. Preto dospel k záveru, že súd prvého stupňa vec nesprávne právne posúdil, keď vychádzal z toho, že základ nároku žalobcu na náhradu škody z dôvodu nesprávneho úradného postupu podľa zákona č. 58/1969 Zb. je daný. Keďže základ nároku opodstatnený nie je, rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle § 220 O.s.p. zmenil tak, že žalobný návrh zamietol. Výrok o trovách konania odôvodnil úspešnosťou v konaní dosiahnutou žalovaným (§ 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 O.s.p.), ktorý si trovy konania neuplatnil (§ 151 ods. 1 O.s.p.).

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Navrhol napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietal, že rozsudok odvolacieho súdu je založený na nesprávnom právnom posúdení veci v tom, že nebolo preukázané, že zisteným neprávny úradným postupom bola žalobcovi spôsobená škoda. Tvrdil, že dôkazmi v konaní pred súdom prvého stupňa dostatočne osvedčil, že jeho vlastnícke právo k sporným nehnuteľnostiam v dôsledku nesprávneho úradného postupu v dedičskom konaní je nerealizovateľné v rozsahu, ktorý priznáva čl. 20 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 1 Dodatkového protokolu č. 1 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a § 123 Obč. zák. Dokazovanie nebolo zamerané na špecifikáciu škody a súd prvého stupňa správne len konštatoval existenciu škody bez jej špecifikácie. Skutočnosti rozhodné pre špecifikáciu škody tak z hľadiska jej spôsobu a rozsahu náhrady by boli predmetom dokazovania v konaní pred súdom prvého stupňa v prípade, ak by odvolací súd nezmenil odvolaním napadnutý rozsudok tak, že návrh zamietol. Škodou nie je len trhová

hodnota sporných nehnuteľností, ale i hodnota domu, ktorý sa nachádzal na PK parc. č. X. a v súčasnosti tento dom neexistuje, a aj ušlý zisk, pretože bez preukázania vlastníckych práv listom vlastníctva nemôže žalobca uzatvoriť so žiadnym zo súčasných užívateľov sporných nehnuteľností zmluvu o prenájme a už vôbec neprichádza do úvahy predaj spoluvlastníckeho podielu sporných nehnuteľností. Žalobca tiež namietal, že odvolací súd svojim procesným postupom mu odňal možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), lebo porušil princíp dvojinštančnosti.

Žalovaný sa na dovolanie nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpený advokátkou (§ 241 ods. 1 O.s.p.), vychádzal z toho, že podaný opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom (§ 238 ods. 1 O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolaniu nie je možné vyhovieť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V zmysle § 237 O.s.p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát.

Existencia ani jednej z uvedených väd však dovolacím súdom v konaní zistená nebola.

Z obsahu dovolania vyplýva, že žalobca o. i. namieta, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.), tvrdiac, že odvolací súd porušil

princíp dvojinstančnosti. S prihliadnutím na tento obsah dovolania - namietanú vadu konania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., dovolací súd osobitne skúmal otázku, či postupom odvolacieho súdu došlo k tejto vade konania.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania (dovolateľovi).

Aj keď zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom necharakterizuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký chybný postup súdu, ktorým účastníkovi konania znemožní (odníme možnosť) realizovať procesné práva priznané mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Napríklad môže ísť o právo predniesť (doplniť) svoje návrhy, právo označiť navrhované dôkazné prostriedky, právo vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k vykonaným dôkazom, právo zhrnúť na záver neodročovaného pojednávania svoje návrhy a vyjadriť sa k dokazovaniu i k právnej stránke veci.

Konanie pred súdom musí zabezpečiť pre účastníkov konania spravodlivú ochranu ich práv a záujmov (tzv. fair process). Na zabezpečenie tejto ochrany priznáva Občiansky súdny poriadok účastníkovi konania viaceré procesné práva, medzi ktoré patrí aj právo vyjadrovať sa k tvrdeným skutočnostiam, navrhovať dôkazy na ich vyvrátenie a vyjadrovať sa aj k právnym dôsledkom z nich vyplývajúcich. Medzi základné práva účastníka konania patrí aj právo účastníka konania napadnúť rozhodnutie súdu prvého stupňa odvolaním, pokiaľ zákon takéto právo nevyklučuje (§ 201 O.s.p.).

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil, že by odvolací súd žalobcovi znemožnil nejakým závadným procesným postupom realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom. Vo vzťahu k žalobcovi nedošlo postupom odvolacieho súdu k odňatiu možnosti pred ním konať z dôvodu, že uskutočnená zmena prvostupňového rozhodnutia vykonaná na základe skutkového stavu zisteného prvostupňovým súdom v súlade s príslušnými procesno-právnymi ustanoveniami nie je porušením zásady dvojinstančnosti občianskeho súdneho konania a odňatím možnosti účastníkovi konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Je potrebné v tejto spojitosti zdôrazniť aj to, že sa tu nejednalo o tzv.

prekvapujúce rozhodnutie a že žalobca prostredníctvom svojej právnej zástupkyne mal možnosť vyjadrovať sa k veci aj v rámci odvolacieho konania, ktorú procesnú možnosť aj využil: jednak podaním písomného vyjadrenia k odvolaniu žalovaného (č. l. 252 a 253 spisu) a jednak priamo na pojednávaní pred odvolacím súdom konanom 7. novembra 2007 (porovnaj zápisnicu o pojednávaní pred odvolacím súdom č. l. 260 a 261 spisu). V rozhodnutí odvolacieho súdu preto nešlo o tzv. prekvapujúce rozhodnutie, ktoré by viedlo k porušeniu procesných práv žalobcu skutkovo a právne argumentovať ohľadne právneho posúdenia veci.

V okolnosti, že súd prvého stupňa rozhodoval o základe veci a odvolací súd rozsudkom o celej prejednávanej veci, nie je možné vidieť porušenie princípu dvojinstančnosti. Podľa ustanovenia § 152 ods. 2 O.s.p. má byť rozsudkom rozhodnuté o celej prejednávanej veci. Ak je to však účelné, môže súd rozsudkom rozhodnúť najskôr len o jej časti alebo len o jej základe. Pokiaľ rozhoduje o základe veci, rozhoduje súd medzitýmny rozsudkom (používa sa aj - v procesnej teórii - termín medzirozsudok, porovnaj k tomu Ján Mazák a kolektív, Základy občianskeho procesného práva, Bratislava 2007, str. 204, 328). Účelnosť tohto postupu súdu vychádza z požiadavky rýchlej a účinnej ochrany práv v konaní (§ 6 O.s.p.); medzitýmny rozsudok sa často preto uplatňuje práve v konaní o náhradu škody. Súd, ktorý má spravidla rozhodnúť konečným rozsudkom, môže teda využiť Občianskym súdnym poriadkom danú možnosť a rozhodnúť o základe prejednávanej veci (ak sa to súdu javí byť účelným). Základ veci (o ktorom súd rozhoduje medzitýmny rozsudkom) zahrňuje všetky sporné otázky vyplývajúce z uplatňovaného nároku, ktoré musí súd posúdiť, ak o veci má takto rozhodnúť - *s výnimkou výšky nároku*. Tam, kde základ nároku *nie je* preukázaný, treba žalobu *bez ďalšieho* zamietnuť. To platí aj na postup v odvolacom konaní; preto keď v predmetnej právnej veci odvolací súd po preskúmaní rozsudku súdu prvého stupňa o základe veci ustálil, že žalobca nepreukázal vznik škody, správne rozhodol tak, že rozsudok súdu prvého stupňa zmenil a žalobu zamietol. Jednak nebolo už treba osobitne skúmať (posudzovať) splnenie ostatných (ďalších) podmienok zodpovednosti za škodu, pretože už za tohto stavu nemohol byť daný nárok žalobcu na náhradu škody, a jednak priečilo by sa poslaniu úpravy o medzitýmnom rozsudku, aby odvolací súd vyhlásil výrok, že „základ nároku žalobcu na náhradu škody od žalovaného nie je opodstatnený“. Rozsudok s výrokom, že základ nároku nie je opodstatnený, nespĺňa účel sledovaný právnou úpravou rozsudku o základe veci (§152 ods. 2 O.s.p.). Takýto „negatívny“ medzitýmny rozsudok by odporoval samotnému (vlastnému) zmyslu tohto druhu súdneho rozhodnutia, ktoré má súd vyhlásiť len

vtedy, pokiaľ má uplatnený nárok za opodstatnený ako celok alebo za opodstatnený aspoň v určitom rozsahu vyjadrenom v percentuálnom či zlomkovom tvare.

Prípustnosť a dôvodnosť dovolania žalobcu proti rozsudku odvolacieho súdu nemožno preto vyvodiť z ustanovenia § 237 O.s.p.

Podľa § 238 ods. 1 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej. Prípustnosť dovolania žalobcu, ktoré v danom prípade smeruje proti zmeňujúcemu rozsudku odvolacieho súdu vo veci samej, vyplýva z citovaného ustanovenia.

Žalobca vytýka, že napadnuté rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.). Ako nesprávne posúdenie veci namietal záver odvolacieho súdu o nepreukázaní vzniku škody, teda že absentuje jedna zo základných zložiek (podmienok) nutných pre existenciu zodpovednosti za škodu.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

Zodpovednosť štátu podľa zákona č. 58/1969 Zb. o zodpovednosti za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánov štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom má charakter občianskoprávnej zodpovednosti. Citovaný zákon je vo vzťahu k Občianskemu zákonníku zákonom osobitným, preto pokiaľ tento osobitný zákon neobsahuje vlastnú úpravu, právne vzťahy sa riadia Občianskym zákonníkom (porovnaj § 20 zákona č. 58/1969 Zb.).

V zmysle § 18 ods. 1 zákona č. 58/1969 Zb. štát zodpovedá za škodu spôsobenú v rámci plnenia úloh štátnych orgánov a orgánov spoločenskej organizácie uvedených v § 1 ods. 1 tohto zákona nesprávnym úradným postupom tých, ktorí tieto úlohy plnia.

Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť (§ 18 ods. 2 cit.zákona).

Zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (rovnako ako zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú rozhodnutím orgánov štátu) je zodpovednosť objektívna (bez ohľadu na zavinenie), u ktorej, aby bola daná, musia byť súčasne (kumulatívne) splnené tieto tri podmienky:

1. nesprávny úradný postup štátneho orgánu,
2. vznik škody,
3. príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody.

Zákon č. 58/1969 Zb. nedefinuje „nesprávny úradný postup“, z obsahu tohto pojmu ale vyplýva, že podľa konkrétnych okolností toho - ktorého prípadu môže ísť o akúkoľvek činnosť spojenú s výkonom právomoci určitého štátneho orgánu, ak pri tomto výkone alebo v súvislosti s ním dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie štátneho orgánu alebo k porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z poruchy, funkcie alebo cieľov tejto činnosti. Pretože úradný postup nie je spravidla možné v právnom predpise upraviť do najmenších podrobností, treba správnosť úradného postupu posudzovať i z hľadiska účelu, k dosiahnutiu ktorého postup štátneho orgánu smeruje.

Ani pojem škody zákon č. 58/1969 Zb. bližšie nedefinuje a ani neupravuje rozsah jej náhrady. Preto treba aj v tomto smere aplikovať príslušné ustanovenia všeobecnej úpravy (§ 442 Občianskeho zákonníka) a škodu vo všeobecnosti chápať ako ujmu, ktorá

- a/ nastala v majetkovej sfére poškodeného,
- b/ je objektívne vyjadriteľná v peniazoch,
- c/ je napravitel'ná poskytnutím majetkového plnenia, predovšetkým peňažného.

Podľa § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka sa uhrádza skutočná škoda a to, čo poškodenému ušlo (ušlý zisk). Skutočnou škodou je ujma, ktorá znamená zničenie, stratu, zmenšenie, zníženie či iné znehodnotenie existujúceho majetkového stavu poškodeného oproti stavu pred škodnou udalosťou a ktorá predstavuje majetkové hodnoty, ktoré treba vynaložiť pre uvedenie veci do predošlého stavu (pokiaľ nie je vylúčené). Ušlý zisk predstavuje zmarený majetkový prospech (prekazené zväčšenie alebo budúce rozmnoženie majetku poškodeného), ktorý bolo možné očakávať s prihliadnutím na všetky okolnosti prípadu, ale nenastalo v dôsledku škodnej udalosti.

Príčinná súvislosť javí sa vzťahom príčiny a výsledku, ktorý je daný vtedy, ak je daná skutočnosť v takom vzťahu k inej skutočnosti, že podľa všeobecnej skúsenosti, resp. odborných znalostí je treba ju pokladať za príčinu druhej, a túto za jej výsledok. Otázku danosti príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a určitou ujmom treba riešiť na základe skúmania konkrétnych zistení; tento vzťah musí byť však bezprostredný, nie sprostredkovaný.

Z hľadiska naplnenia uvedených podmienok zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom zaťažuje dôkazné bremeno poškodeného - žalobcu.

Podľa § 120 ods. 1 O.s.p. účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. Súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. Súd môže výnimočne vykonať aj iné dôkazy, ako navrhujú účastníci, ak je ich vykonanie nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Podľa § 132 O.s.p. dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci.

Dovolací súd je oprávnený rozhodnutie odvolacieho súdu preskúmať len v rozsahu, v ktorom bol jeho výrok napadnutý, pričom je viazaný uplatneným dovolacím dôvodom, vrátane toho, ako ho dovolateľ *obsahovo* vymedzil (§ 242 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd nie je viazaný rozsahom dovolacích návrhov v prípadoch uvedených v ustanovení § 242 ods. 2 písm. a/ až d/ O.s.p. Ak nejde o vady uvedené v § 237 O.s.p., neprihliada na vady konania, ktoré neboli uplatnené v dovolaní, iba že by tieto vady mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci.

Po preskúmaní veci dovolací súd ustálil, že žalobca v dovolaní *podľa jeho obsahu* vlastne namieta ako dovolací dôvod to, že rozsudok odvolacieho súdu bol vydaný v konaní postihnutom tzv. inou vadou konania, majúcou za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Dovolací súd túto časť dovolania totiž neposudzoval len z formálnej stránky, ale aj z jej obsahovej stránky t.j. z toho, čo dovolateľ odvolaciemu súdu vytýkal. Inou vadou konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p. je vada konania, ktorá je rovnako ako vady uvedené v § 237 O.s.p. spôsobená porušením procesných noriem upravujúcich občianske súdne konanie, ktorá ale na rozdiel od nich nezakladá tzv. zmätočnosť rozhodnutia. Podľa obsahu dovolania

je zrejmé, že dovolateľ - formálne namietajúc nesprávne právne posúdenie veci v zmysle 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p. - namieta v skutočnosti (na prvom mieste) vyhodnotenie vykonaného dokazovania odvolacím súdom. Za spôsobilý dovolací dôvod v zmysle § 241 ods. 2 O.s.p. však podľa ustálenej súdnej praxe (porovnaj napr. R 42/1993) nemožno považovať nesúhlas dovolateľa s vyhodnotením dokazovania odvolacím súdom.

Potrebné je poukázať aj na to, že výsledok hodnotenia dôkazov odvolacím súdom *zodpovedá* kritériám uvedeným v ustanovení § 132 O.s.p. Nezodpovedal by im vtedy, ak by súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplynuli ani inak nevyšli najavo v konaní, ak by súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, ak v hodnotení dôkazov by bol logický rozpor, alebo ak by výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanovení § 122 až § 135 O.s.p. O takýto prípad v prejednávanej veci sa však nejedná.

Pokiaľ ide o *tvrdenú škodu*, ktorá žalobcovi mala vzniknúť v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Žilina tým, že napriek nadobudnutiu právoplatnosti uznesenia D 538/58 -14 z 24. apríla 1959 dňom 3. augusta 1995 bolo toto uznesenie doručené príslušnému orgánu na zápis zmeny vlastníckeho práva až 11. augusta 2000, bolo na žalobcovi, aby v konaní preukázal jej *konkrétne* vznik (*nie výšku*, ktorou sa súd prvého stupňa rozhodujúci o základe nároku a ani odvolací súd nezapodievali). Žalobca tvrdil, že týmto postupom mala mu vzniknúť škoda, pretože je síce vlastníkom štvrtinového podielu nehnuteľností, ktoré nadobudol dedením po svojom neboho otcovi Dr. L., nie je však zapísaný v katastri ako spoluvlastník predmetných nehnuteľností, preto nemôže realizovať výkon svojho vlastníckeho práva; vznik škody videl všeobecne v obmedzení výkonu svojho vlastníckeho práva.

Podľa názoru dovolacieho súdu vyhodnotenie dôkazov odvolacím súdom je v súlade s obsahom spisu aj so zásadami formálnej logiky. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku náležite rozviedol, na základe čoho (akých skutočností) dospel k záveru, že *žalobca v konaní nepreukázal vznik škody*. Uviedol, že v konaní *nebol preukázaný dopad do majetkovej sféry žalobcu* tak, že by sa svojho vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam nemohol domôcť iným spôsobom, napríklad ďalším postupom v katastrálnom konaní, alebo z dôvodu vydržania tohto vlastníckeho práva iným subjektom v súvislosti s nečinnosťou okresného

súdu. Zdôraznil, že existenciu takejto ujmy žalobca v konaní pred okresným súdom ani netvrdil a na okolnosti nemožnosti výkonu svojho vlastníckeho práva ani v budúcnosti žiadnym iným spôsobom poukázal až v rámci vyjadrenia k podanému odvolaniu a to iba vo veľmi všeobecnej rovine; z výsledkov konania teda nevyplýva (žalobca tieto skutočnosti nepreukázal), že tu nie je iná reálna možnosť domôcť sa ochrany tohto vlastníckeho práva.

Cieľom dôkaznej povinnosti podľa § 120 ods. 1 O.s.p. bolo unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom toto bremeno spočívalo na žalobcovi. Splnenie dôkaznej povinnosti (povinnosti označiť dôkazy) podľa citovaného ustanovenia nemusí ešte znamenať unesenie dôkazného bremena. Dôkazným bremenom (v spojitosti s dôkaznou povinnosťou) sa rozumie zodpovednosť účastníka za výsledok konania, ktorý závisí od zistení z navrhnutých a vykonaných dôkazov. Ak v konaní zistený skutkový základ neumožňuje ustáliť vznik konkrétnej majetkovej ujmy žalobcu (existenciu *konkrétnej majetkovej ujmy* nie je možno zamieňať či stotožňovať s jej *výškou*), v takom prípade súd rozhoduje v situácii dôkaznej núdze, ktorej dopad (neúspech v konaní) sa pričíta tomu účastníkovi, na ktorom leží podľa predpisov hmotného práva dôkazné bremeno (zodpovednosť za preukázanie skutočností významných z hľadiska hmotného práva), t. j. žalobcovi.

Procesnoprávnym následkom neunesenia dôkazného bremena účastníkom konania je teda jeho neúspech v spore. Pri vyhodnotení dôkazov, čím treba, pravdaže, rozumieť aj zhodnotenie *absencie* dôkazov (vedúcej k neuneseniu dôkazného bremena žalobcom) nemožno odvolaciemu súdu vyčítať pochybenia, preto ani nemožno polemizovať s jeho záverom (ktorý žalobca namieta v dovolaní), že žalobca nepreukázal vznik škody. Z uvedeného záveru potom odvolací súd správne vyvodil, že nie je naplnený jeden zo základných predpokladov vzniku zodpovednosti žalovaného za škodu a preto nárok žalobcu na náhradu škody z dôvodu nesprávneho úradného postupu v zmysle zákona č. 58/1969 Zb. nemôže byť daný.

So zreteľom na doposiaľ uvedené treba uzavrieť, že dovolanie žalobcu je nedôvodné, dovolací súd preto uvedený opravný prostriedok rozsudkom zamietol (§ 243b ods. 1 O.s.p.).

V dovolacom konaní úspešnému žalovanému vzniklo právo na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi, ktorý úspech nemal (§ 243b ods. 5 v spojení s § 224

ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.). Dovolací súd mu však náhradu trov dovolacieho konania nepriznal, pretože si žiadnu náhradu neuplatnil.

P o u ě n í e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. marca 2010

JUDr. Jana Bajánková, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:

Hrčková Marta